

лодимирівна; Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського. – Донецьк, 2002. – 22 с.

Кулыняк И.Я., Дзюбина А.В., Стрилецкая О.В. Сущность понятий "туризм" и "путешествие"

Рассмотрены трактовки понятий "туризм" и "путешествие" в нормативно-правовой и научной литературе. Сформированы критерии разграничения понятий "туризм" и "путешествие".

Ключевые слова: туризм, путешествие, место постоянного проживания.

Kulynyak I. Ya., Dzjubina A. V., Striletska O. V. The essence of concepts "tourism" and "travel"

The article denotes the authors' interpretation of the essence of concepts "tourism" and "travel" in the legal and scientific literature. Differentiation criteria are formed for "tourism" and "travel" concepts.

Keywords: tourism, travel, residence.

УДК 330.1:001.9.001.32

Аспір. М.П. Тимошук¹ –

Одеський національний політехнічний університет

ДЖЕРЕЛО ВИНИКНЕННЯ ПОНЯТТЯ "ПРЕДМЕТНА ОБЛАСТЬ" І ЙОГО ЗМІСТОВНЕ ТРАКТУВАННЯ

Розглянуто поняття "предметної області" з погляду змістовності. Досліджено, що предметна область пов'язана з новими напрямками господарської діяльності, зокрема з інноваційною діяльністю. Інноваційну діяльність визначено як предметну область. Описано особливу структуру предметної області, що загалом утворює цілісну систему.

Ключові слова: предметна область, інноваційна діяльність, об'єкт, предмет, підобласть, властивість.

Вступ. Віднедавна термін предметна область став у центрі особливої уваги багатьох наукових напрямів, серед яких особливо важливими є економічні науки. Нашим завданням є обґрунтування міри важливості, дослідження джерела виникнення цього поняття, виявлення комплексу умов його існування та докладний опис структури поняття.

Предметна область є надзвичайно важливим поняттям. Міра його важливості виявляється у компетентності, однорідній функціональності, спільній цілеспрямованості за окремими напрямками розвитку економіки, пов'язаними в межах певного визначеного контексту. Це визначається областями знань, що функціонально впливають на розвиток виділеної області економіки.

Важливою мірою розвитку предметної області є система знань, що визначає ступінь її еволюції. Водночас існування спільної бази знань (математичної теорії бази знань, що використовується в предметній області) свідчить про науково-технічну та науково-технологічну спрямованість в одному науково-проблемному напрямі предметної області як однієї науково-виробничої системи.

Виклад основного матеріалу. Тепер розглянемо предметну область, її структуру та джерело виникнення докладніше. Предметна область може ділитися на компоненти більш обмеженого характеру, які називатимемо підоб-

¹ Наук. керівник: Г.М. Востров, канд. фіз.-мат. наук – Одеський національний політехнічний університет

ластями, що відрізняються за змістом, структурою, проте сукупно становлять знову цілеспрямовану область, призначену для вирішення певного комплексу подібних проблем. Оскільки термін має досить широкий зміст, виникає необхідність здійснення коректного трактування такого поняття з подальшою інтерпретацією його в змістовних термінах.

Термін предметна область часто трапляється в економічних системах. Він пов'язаний з новими напрямками господарської діяльності. Особливо це стосується інноватики. Інноваційна діяльність означає використання і комерціалізацію значної кількості наукових досліджень та розробок, сприяє випуску кардинально нових конкурентоспроможних товарів, послуг і технологій. Вона є основним фактором довготермінового успіху компанії [1].

У промислово розвинених країнах інноваційною діяльністю займаються практично всі підприємства. Проте в різних галузях економіки інноватика кардинально відрізняється метою, сферою впровадження і структурою.

Економічна діяльність як вид господарської діяльності є предметною областю. Схематично будь-який вид господарської діяльності в розрізі поняття предметна область можна зобразити (рис. 1).

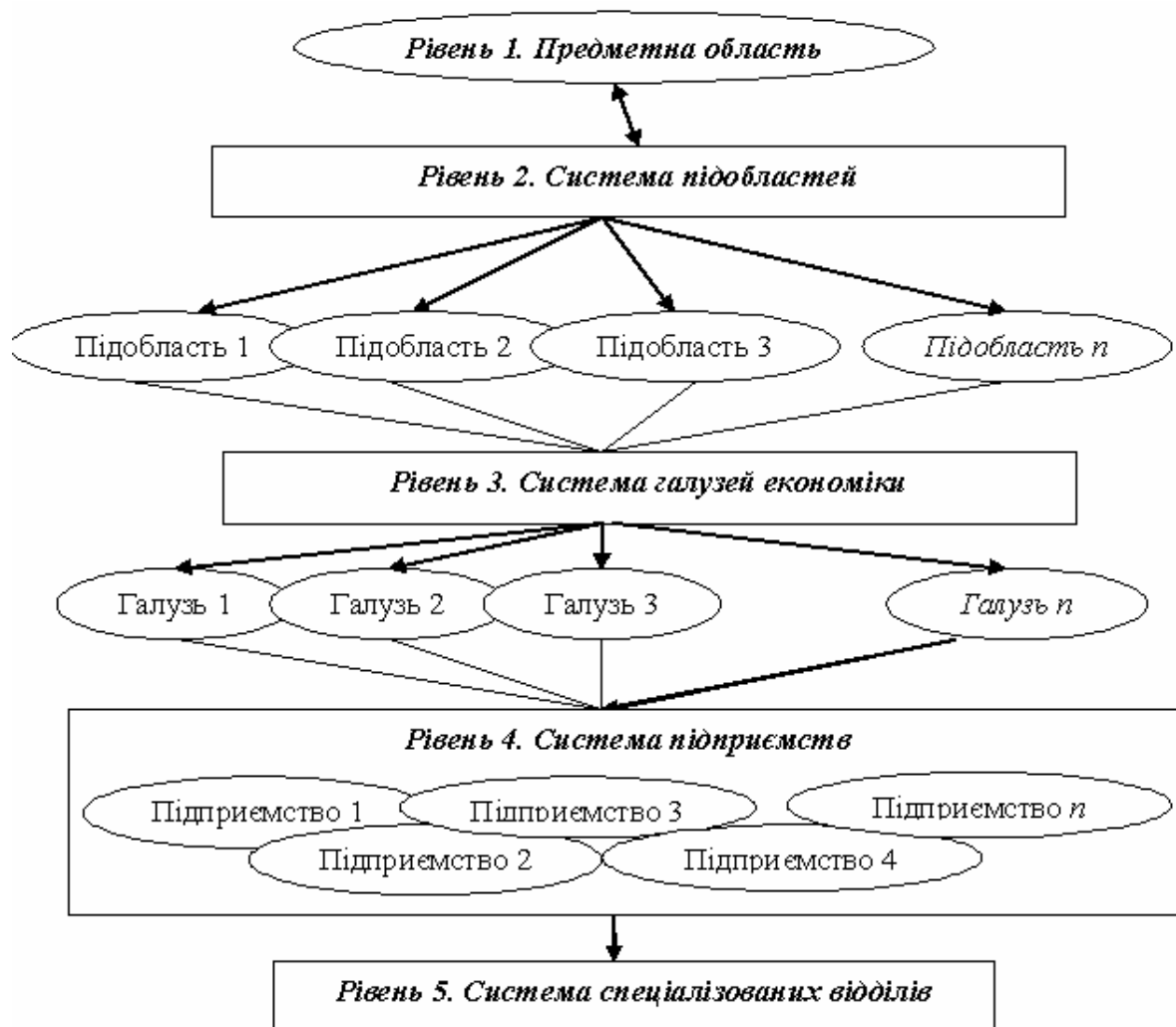

Рис. 1. Господарська діяльність як предметна область

На рис. 1 наочно представлено господарську діяльність як предметну область в межах країни та її галузей промисловості.

Завдяки особливій структурі предметна область утворює цілісну систему. Оскільки термін часто використовують у різноманітних системах, виникає проблема його змістовного формалізованого визначення. У роботі М.Ш. Цаленко [2] висловлено думку, що для предметних областей не може бути побудоване точне формальне визначення з огляду на їх первинний характер. Термін "область" вказує на те, що всі її предмети належать певній частині фізичного простору чи певного його підпростору, що має певну топологічну структуру.

Важливими елементами предметної області є інтелектуальна та віртуальна компоненти. Інтелектуальну компоненту складають люди. Численні явища та події, що відбуваються в предметній області, часто доводиться моделювати за допомогою комп'ютерної системи, яка утворює віртуальну компоненту. Предметна область як динамічна система виникає в процесі взаємодії інтелектуальної та віртуальної компонент.

Предметна область – це частина реального світу, що розглядається в межах певного контексту. Під контекстом можна розуміти область дослідження чи область, яка є об'єктом певної діяльності. Прикладом може бути така надзвичайно важлива область економічної діяльності як інноватика. Впровадження інноваційних розробок є невід'ємною частиною успішної господарської діяльності підприємств і запорукою процвітання економічної системи країни загалом як в короткотерміновому періоді, так і в довготерміновій перспективі.

Оскільки інноватика спрямована на вирішення розробку нових продуктів та, відповідно, вирішення пов'язаних з цим певних певних науково-технічних завдань одного напрямку, то можна стверджувати, що вона є предметною областю. Будь-яка предметна область має свої особливості. Особливістю інноватики є те, що в процесі впровадження нововведень здійснюються не прості звичайні дослідження, а дослідження, пов'язані з новими фундаментальними прогресивними розробленнями. Причому, нововведення може бути як певним покращенням та удосконаленням існуючого продукту, послуги чи технології, так і радикальним – продуктовою новинкою чи нанотехнологією [3].

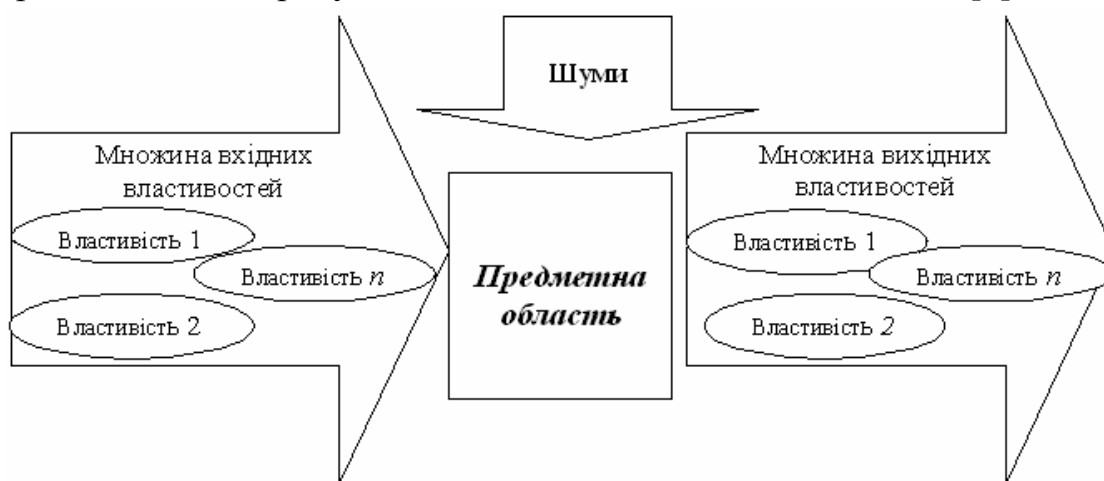

Рис. 2 Загальне представлення предметної області

Предметна область може охоплювати цілі класи та підкласи визначених задач та проблем, які можна назвати підобластями. В ній динамічно взаємодіє потенційно нескінченна кількість неоднакових об'єктів. Вони фор-

мують цілу сукупність подій різноманітного характеру, що й утворює об'єктне ядро предметної області. Ядро є керуючим центром предметної області. У загальному випадку предметну область та множину факторів, що на неї впливають, можна представити на рис. 2.

З рис. 2 видно, що на будь-яку предметну область так чи інакше впливають множина вхідних властивостей, що поступово перетворюються на вихідні, та шуми. Зауважимо, що практично неможливо одразу визначити, якими можуть бути вхідні властивості, яких є багато, і ми не знаємо їх характеристик та законів функціонування.

Властивості, що впливають на предметну область, бувають одномірними та багатомірними. Одномірна властивість може набувати лише певного конкретного значення. Багатомірні (n -мірні) властивості можуть набувати певну сукупність значень, що є випадковими величинами і є випадковим вектором $X = (X_1, X_2, \dots, X_n)$. Узагалі, властивості можуть бути випадковими величинами, випадковими процесами та детермінованими величинами. Вхідні властивості у будь-якому випадку є невідомими величинами. Залежність між властивостями виявити досить важко через їх випадковий характер.

Стан невизначеності існує у всьому зовнішньому середовищі і здійснює значний вплив на особливості функціонування будь-якої предметної області. Все, що потрапляє до предметної області з зовнішнього середовища, є випадковими процесами, що впливають на предметну область і формують її внутрішню структуру. Зовнішній вплив може бути стохастичним (тут можуть виникати випадкові події або випадкові процеси) чи детермінованим [4].

Будь-яка предметна область складається з потенційно необмеженої сукупності різноманітних об'єктів. Об'єкти взаємодіють між собою, впливають та формують поведінку одне одного. Сукупно вони становлять об'єктне ядро або множину об'єктів предметної області як системи. Кожен об'єкт знаходиться під впливом численних шумів, тобто зовнішніх факторів, що змінюють їх поведінку. Схематично зобразимо об'єктне ядро предметної області на рис. 3.

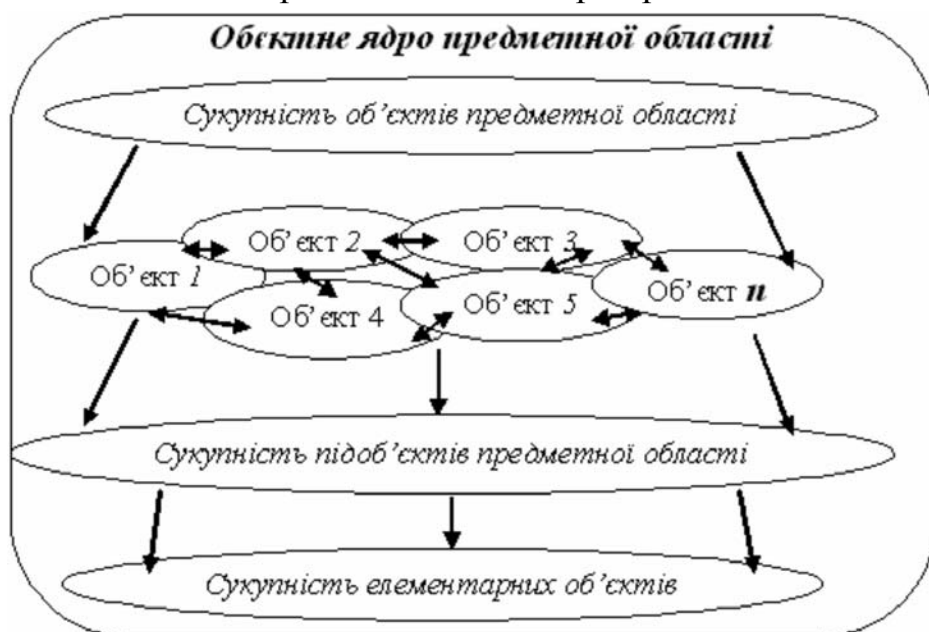

Рис. 3. Об'єктне ядро предметної області

Отже, як видно з рис. 3, предметна область охоплює низку об'єктів, які поділяють на підоб'єкти. Сукупно вони становлять об'єктне ядро предметної області. Поняття об'єкта може мати багатогранну форму і його можна розглядати як проекцію об'єкта на підпростір певного функціонального простору, що визначається виділеною множиною властивостей.

Об'єкти взаємодіють між собою через їх властивості, що породжують ситуації, тобто взаємозв'язки, які виражають взаємини між об'єктами. Ситуації в предметній області описуються за допомогою висловлювань про предметну область з використанням обчислення висловлювань та предикатів, тобто формальної, математичної логіки.

Об'єкти, як і сама предметна область, поділяють на під об'єкти більш простої структури, тобто елементарні. Це закономірний процес поділу складної структури чи системи на простіші елементи.

Предмет – це об'єкт, що поступово став носієм певних властивостей. Якщо об'єкт має онтологічний статус, то предмет – гносеологічний. Предмет – це модель реального об'єкта.

Висновки. Предметна область певної діяльності – це структурований функціональний простір, в якому виникають і розвиваються конкретні зв'язки, відносини між суб'єктами певної діяльності. Досліджено структуру предметної області та джерела її виникнення.

Предметною областю є економічна система загалом. Вона складається з підобластей, що, своєю чергою, є також предметними областями зі своїми характерними властивостями. Інноваційна діяльність, своєю чергою, також є предметною областю і їй характерні наявність об'єктів, предметів, екземплярів, численних характеристик і властивостей.

Література

1. Давіла Тоні. Працююча інновація. Як управляти нею, вимірювати її та здобувати з неї вигоду : пер. с англ. / за наук. ред. Т.Ф. Козицької / Давіла Тоні, Епштейн Марк Дж., Шелтон Роберт. – Дніпропетровськ : Вид-во "Баланс-Бізнес-Бекс", 2007. – 320 с.
2. Цаленко М.Ш. Моделирование семантики в базах данных / М.Ш. Цаленко. – М. : Изд-во "Наука". Гл. ред. физ.-мат. лит., 1989. – 288 с. – (Проблемы искусственного интеллекта).
3. Майкл Л. Джордж. Стремительные инновации : пер. с англ. / Майкл Л. Джордж, Воркс Джеймс, Востон-Хемфилл Кимберли. – К. : Companion Group, 2006. – 350 с.
4. Миллер Б.М. Теория случайных процессов в примерах и задачах / Б.М. Миллер, А.Р. Панков. – М. : Изд-во "Физматлит", 2002. – 320 с.

Тимощук М.П. Источник возникновения понятия предметная область и его содержательная трактовка

Рассмотрено понятие предметной области с точки зрения содержательности. Исследовано, что предметная область связана с новыми направлениями хозяйственной деятельности, в частности с инновационной деятельностью. Инновационную деятельность определено как предметную область. Описана особенная структура предметной области, которая в целом образует целостную систему.

Ключевые слова: предметная область, инновационная деятельность, объект, предмет, подобласть, свойство.

Tymoshchuk M.P. Source of formation of subject area concept and its interpretation content

The subject area concept was considered from the content view. Investigated that the subject area associated with new areas of economic activity, particular innovation activities. Innovative activity is defined as a subject area. Describes the particular structure of the subject area that forms a coherent holistic system.

Keywords: subject area, innovative activity, object, subject, subdomains, property.

УДК 630*6 *Доц. П.Б. Хоєцький, канд. с.-г. наук – НЛТУ України, м. Львів*

ФАХОВА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Проведено аналіз фахової підготовки спеціалістів мисливського господарства у Західному регіоні України. Станом на 2010 р. районними мисливствознавцями працювали 95 осіб, з них: 69 – з вищою освітою, 26 – із середньою. Понад 50 % осіб навчалися в НЛТУ України. За період 1992-2009 рр. в НЛТУ України підготовлено понад 160 фахівців мисливського господарства.

Ключові слова: мисливське господарство, освіта, мисливствознавець.

У країнах Європи підготовка фахівців мисливського господарства визначалася особливостями соціальних, економічних та природно-кліматичних умов. Навчання проводилося з урахуванням історії, традицій, способів та методів полювання. У багатьох західноєвропейських країнах фахівців вищої кваліфікації навчали на лісових факультетах, вважаючи мисливських тварин побічною продукцією лісів [10]. Першим навчальним закладом у Західному регіоні України, який готував спеціалістів для мисливського господарства, була Львівська крайова школа лісового господарства. На відкритих зборах Галицького мисливського товариства 14 жовтня 1882 р. розглянуто питання про допомогу Крайовій школі лісового господарства щодо організації мисливського музею. Доповідач Генріх Стшелецький, делегат лісової школи, звернувся до товариства про надання допомоги в організації мисливського музею в лісовій школі та про забезпечення музею різними експонатами (капкани, зброя та ін.) Організація мисливського музею сприяла б вивченню мисливствознавства, яке у лісовій школі не викладалося, навчання тривало лише два роки, і часу на викладання дисципліни не вистачало, оскільки потрібно було вивчити багато лісівничих предметів [22]. На уроках зоології учнів ознайомлювали з мисливським законодавством, термінами полювання на дичину, біотехнічними заходами та ін. Учні, які закінчували школу, вміли поводитися із зброєю. Але школа своєї зброї не мала і для проведення занять починала її, зокрема у графа Дідушицького. Крім зоології, у навчання було введено дисципліну "Мисливство" тільки на початку ХХ ст. [23].

У 30-х роках ХХ ст. у селі Лукавець Стрийського повіту функціонувала приватна мисливська школа. Вона готувала професійних працівників для мисливськогосподарської роботи. Навчання тривало 1 та 2 роки, проводилося польською мовою. Учні вивчали математику, ботаніку та інші науки, із спеціальних предметів: зоологію, етологію мисливських звірів та птахів, мисливську термінологію. Вони навчалися визначати різні види дичини, набували практичних навиків з вольєрного розведення птахів та ін. Після складання кінцевого екзамену перед спеціальною комісією учні, зараховані на однорічне навчання, отримували кваліфікацію помічника ловчого, підловчого, а на